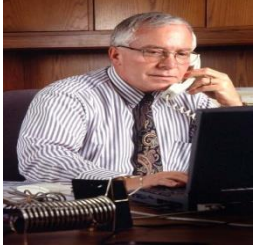

Dış Ticarete Taraflar

Dış Ticarete Riskler

Doküman
(Vesaik)

Döviz kuru

Banka

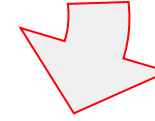
Taşıma

Operasyonel

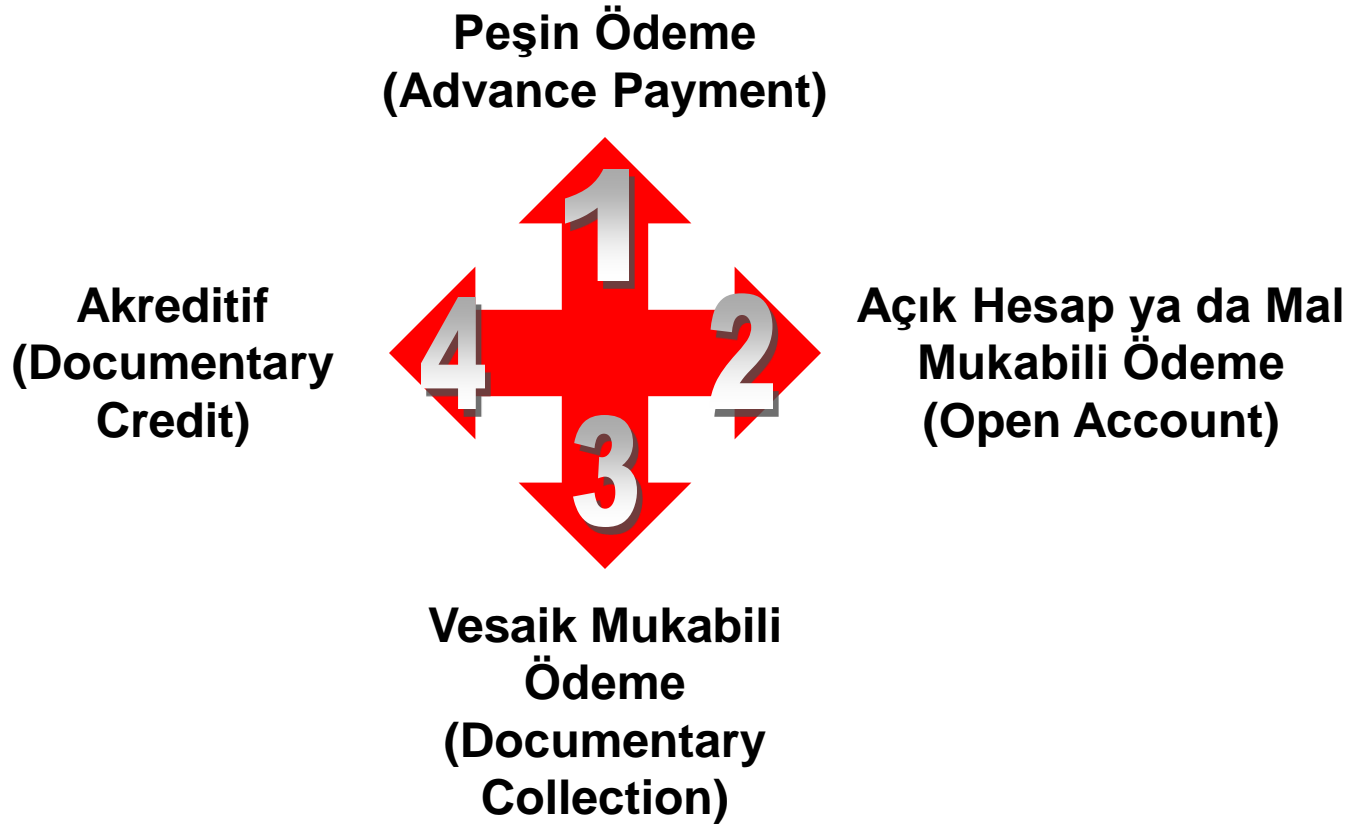

Politik

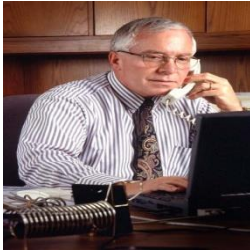

İthalatçı

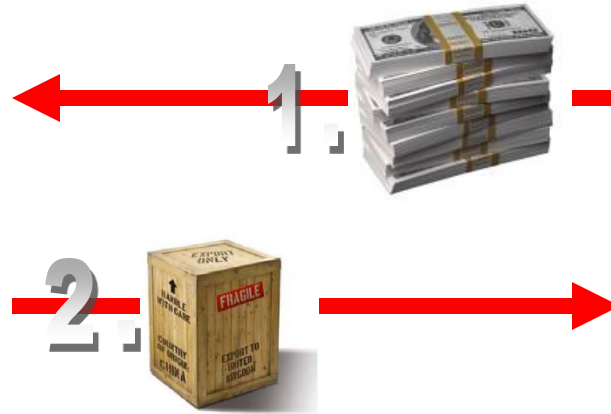
Dış Ticarete Kullanılan Temel Ödeme Şekilleri

Peşin Ödeme

İhracatçı

İthalatçı

PEŞİN ÖDEME (ADVANCE PAYMENT)

Alıcı:

- Ödemeyi önceden satıcıya yapar,

Satıcı:

- Malı daha sonra gönderir,
- Vesaiki malla veya doğrudan alıcıya gönderir,

İhracatçı

İthalatçı

Ödeme Şekli

Avantaj

Dezavantaj

Avantaj

Dezavantaj

Peşin Ödeme
(Advance
Payment)

- Ödemenin kesin ve garanti olması.

Önce ödeme yapılmakta, sonra mal gönderilmektedir.

-İmalatçılara ödeme yapabilme olanağı,

-Malın üretiminde, paketleme ve yüklemesinde yapılan ödemenin kullanılabilmesi,

-Peşin ödeme ile çalışıyor olmanın piyasada sağlayacağı güven ve itibar avantajı.

-İşletme sermayesi/ bilanço yönetimi avantajı:

- Tahsilat riskinin ortadan kalkması

- Pazarlık yapma şansının az olması:

Ödeme alıcı tarafından peşin olarak yapıldığından satıcının istediği diğer şartları alıcıya dikte ettirmesi zordur.

-Bazı pazarlara girmede zorlanma olasılığı.

Peşin ödeme alıcı için en dezavantajlı yöntem olduğundan her alıcı, her mal tipinde kabul gören bir yöntem olmayabilir.

-Peşin ödeme alınmış olmasına rağmen, malın üretilmemesi, yüklenememesi ver bu nedenle alınan peşin ödemenin faizi ile birlikte geri gönderilmesi riski,
- Alıcının kendini güvenceye almak için avans ödeme garantisi veya teminat akreditif

-Peşin alım iskontosu sağlama olanağı.

Alıcı bedeli peşin ödediğinden belli bir indirim talep edebilmektedir

- En ucuz ithalat yöntemlerinden biri:

Bankalar sadece ödeme esnasında devreye girdiğinden masraf doğmamaktadır.

-Avans ödeme garantisi veya avans ödeme standby akreditifi temin edebilme,
- avans ödemenin yapılması malların gönderilmesini hızlandırması

-Kullanılabilir bir fonun bağlanmış olması:

Peşin ödenen tutarın karşılığı olan mal gelmeden ödemenin yapılmış olması.

-Bedelin peşin ödenmesine rağmen alıcı ülke gümrüğünün, hükümetin bir nedenle malın ithaline izin vermemesi (örneğin kota)

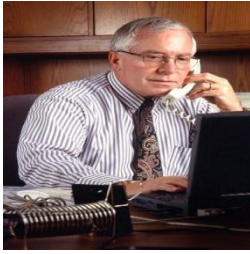
- Malın istediği miktar, nitelik, kalite ve zamanda gelmemesi

- Malın hiç gelmemesi

-Yükleme, miktar ve gönderi zamanı üzerinde herhangi bir kontrol olmaması:

Bu riskleri minimize etmek için peşin ödeme yapılmadan önce satıcının bankasının bir avans ödeme garantisi / avans ödeme teminat akreditifi düzenlemesi istenebilir.

Açık Hesap (Mal Mukabili) Ödeme

İhracatçı

İthalatçı

AÇIK HESAP-MAL MUKABİLİ (OPEN ACCOUNT)

- Satıcı:

- 1- Malı, ödemeyi almadan alıcının ülkesine gönderir,
- 2- Vesaiki malla birlikte veya doğrudan alıcıya gönderir,
- 3- Mal, alıcının adına/emrine (Taşıma belgesinde “Consignee: Alıcı görünür) veya emre yüklenir (Konşimentoda/Bill of lading Taşıma belgesinde “Consignee: To order, to the order of shipper görünür, yükleten alıcı emrine veya açık ciro ile cirolar)

Alıcı:

1- Ödemeyi satıcı ile arasındaki anlaşmaya göre daha sonra yapar.

2- Ödemeyi aşağıdaki şekillerde yapar:

- Poliçe (kabul kredili mal mukabili)
- Nakit
- Çek

- Genelde satıcının alıcıya güvendiği durumlarda başvurulan bir yöntemdir.
- Kıta Avrupasında çok yaygın kullanılan bir ödeme yöntemidir.
- Kabul kredili mal mukabili, kabul kredili avalli mal mukabili şeklinde olabilir.
Yani, alıcının poliçeyi kabul etmesi veya alıcının poliçeyi kabul etmesi ve bankasının aval vermesi, alıcının bir bono / promissory note düzenlemesi)

KABUL KREDİLİ MAL MUKABİLİ

- İhracatçının, mal mukabili satışlarında ödemenin bir senede bağlanmasını istediği durumlarda uygulanır.
- İhracatçı vesaik ile birlikte poliçeyi de ithalatçıya gönderir ya da ithalatçının bono düzenlemesini ister.
- İthalatçı kabul ettiği poliçeyi/düzenlediği bonoyu ihracatçıya gönderir.
- İhracatçı vadede senedi ithalatçının bankasına göndererek tahsil eder.

KABUL KREDİLİ MAL MUKABİLİ

İhracatçının banka garantisi de istemesi halinde;

- ✓ İthalatçı, malı çektikten sonra, kabul ettiği poliçeyi/düzenlediği bonoyu bankasına ibraz ederek aval verilmesini talep eder.
- ✓ Aval verilen poliçenin genellikle ihracatçıya gönderilmesi istenir.
- ✓ İhracatçı vadede poliçeyi aval bankasına göndererek tahsil eder.

İhracatçı

İthalatçı

Ödeme Şekli

Avantaj

Dezavantaj

Avantaj

Dezavantaj

Açık Hesap –
Mal mukabili
(Open account)

-Müşteri kazanım ve piyasalara girme avantajı :

İthalatçı firmalar önce malın gönderilmesini ve daha sonra ödemenin yapılmasını daha çok tercih edecektir.
Bu nedenle ihracatçıların yeni müşteri ve piyasalara girmesi kolaylaşacaktır.

- Satış kolaylığı, pazarda rekabet şansı

-Tahsilat riski/ödemenin kesin olmaması:

Alıcının ödemeyi kasten veya finansal darlığı düşmesi / iflas etmesi nedeniyle yapmaması veya yapamaması sözkonsudur.

-İlk kez çalışılan ithalatçı ve piyasalarda ödeme sorunları:

İthalatçının malı temin etmesi nedeniyle ödeme zamanında fiyat düşürme talebi

Yukarıdaki iki riski önlemek için alıcının bankasının:
1-Ödeme garantisi (Payment guarantee),
2-Ticari teminat akreditifi (Commercial standby) düzenlemesi istenebilir. Veya,
3-Mal sevkiyatı alıcının üzerine poliçe düzenlenmesi ve alıcının bankasının poliçeye aval vermesinden sonra yapılabilir.

Böylece banka güvencesi temin edilmektedir.

-Ödemeden önce mal teslimatı:

Alıcı ödeme yapmadan önce malı temin etmekle kontrolü tamamen eline almaktadır.

-Malın alımı için finansmana ihtiyaç duymaması

-Ödemeden önce malın kontrol ve gözetiminin yapılabilmesi,

-Maldaki kusurları ödemeden düşme şansı

- En masrafsız ithalat yöntemlerinden biri:

Alıcı, bir bankada kredi limitini kullanmamaktadır. Vesaik doğrudan kendisine veya malla gelmektedir.

Alıcının ancak mal bedelini ödediğinde banka masrafı Olmaktadır.

-Malların gelişyle ilgili net bir tarih ya da taahhüdün olmayışı:

Bu nedenle alıcının bir zararı oluşabilir.

Bu riski minimize etmek için satıcının bankasından bir performans garantisi veya performans teminat akreditifi açılmasını isteyebilir.

- Malı vadeli fiyattan satın alma (daha yüksek fiyat)

Ödeme Şekli

Avantaj

Dezavantaj

Avantaj

Dezavantaj

Açık Hesap – Mal mukabili (Open account)

-Daha yüksek fiyatlama olanağı:

Önce mal gönderildiğinden ve ödeme daha sonra alındığından alıcının kredilendirilmesi sözkonusudur.

Bu nedenle, daha yüksek bir fiyat uygulanabilir.

-Banka masraf ve komisyonlarının düşük olması:

Vesaik doğrudan malla veya ithalatçıya gönderildiğinden bankaların hizmetinden istifade edilmemektedir.

- Foreign exchange risk (Alıcının ülkesinden döviz çıkışının yasaklanması):

Alıcı ödemeyi yapmak istese

veya finansal durumu uygun

olsa da ülkesinden yurtdışına

döviz çıkışı yasaklanabilir.

- Ülke riski:

Alıcının ülkesinin iflas etmesi veya finansal güçlüğü düşmesi

Bu iki riski minimize etmek için:
1-alıcının bankasının vereceği bir kontrgarantiye istinaden satıcının bankasının bir ödeme garantisi düzenlemesi veya,

2- Alıcının bankasının açacağı ticari teminat akreditifine satıcının bankasının teyit vermesi istenebilir.

-İşletme sermayesi kullanımı:

Yani ihracatçının malı ödemesi alınmadan göndermesi durumudur.

-Esnek ödeme olanağı.

Satıcı ile sözleşmede anlaştıkları vadede ödeme yapmaktadır.

-Satıcının sağladığı finansman

Mal önce alınmakta, ödeme sonra yapılmaktadır, bu nedenle alıcının malı satıp daha sonra satıcıya ödeme olanağı bulunmaktadır.:

Vesaik Mukabili İşlemler

- **Vesaikin ödeme veya poliçenin kabulü / bono düzenlenmesi karşılığında teslimini sağlamak için ihracatçı bankasını görevlendirir.**
  - **Belgeler ihracatçının özel talimatlarına uygun olarak ithalatçının bankasına gönderilir.**
    - Ödeme Karşılığı Belgelerin Teslimi (D/P)
    - Poliçe Kabul/Bono Düzenlenmesi (D/A)
- Karşılığı Belgelerin Teslimi

VESAİK MUKABİLİ (DOCUMENTARY COLLECTION)

TANIM:

URC522'ye göre:

Tahsil, Bankaların ALDIKLARI TALİMATA uygun olarak :

1 – ödeme ve/veya kabulün temin edilmesi

veya

2 – belgelerin ödeme ve/veya kabul karşılığında,

veya

3- diğer şartlar karşılığında teslim edilmesi için

Bankalarca BELGELERİN işleme alınması/tabii tutulmasıdır.

VESAİK MUKABİLİ (DOCUMENTARY COLLECTION)

BELGELER:

Mali belgeler ve/veya ticari belgelerdir.

1- Mali belgeler (Financial Documents):

Polİçe (Bills of exchange), Bono (promissory notes), Çek (cheques) veya ödemenin temin edilmesi için kullanılan diğerk belgeler,

2 - Ticari Belgeler (Commercial documents):

Mali belgelerden sayılmayan faturalar (invoices), taşıma belgeleri (transport documents), kıymetli evraklar (documents of title) ve benzeri belgeler veya diğerk belgeler.

VESAİK MUKABİLİ (DOCUMENTARY COLLECTION)

Temiz Tahsil (Clean collection):

Ticari belgeler içermeyen mali belgelerin tahsilidir.

Belgeli tahsil (Documentary collection):

1-Ticari belgeleri içeren mali belgelerin tahsili;

2 – Mali belgeleri içermeyen ticari belgelerin tahsili

VESAİK MUKABİLİ (DOCUMENTARY COLLECTION)

İŞLEYİŞ:

- Satıcı:

1- Malı alıcının ülkesine gönderir,

2- Vesaiki bankasına TAHSİL TALİMATI ile beraber ibraz eder (Gönderi bankası),

VESAİK MUKABİLİ (DOCUMENTARY COLLECTION)

İŞLEYİŞ- DEVAM:

1- Malı alıcının ülkesine gönderir,

2- Vesaiki bankasına TAHSİL TALİMATI ile beraber ibraz eder (Gönderi bankası),

3- Gönderi bankası vesaiki alıcının bankasına gönderir,

4- Alıcının bankası (Tahsil bankası, İbraz bankası) vesaiki alıcıya ihbar eder

VESAİK MUKABİLİ (DOCUMENTARY COLLECTION)

İŞLEYİŞ- DEVAM:

- Alıcı:

- 1- Vesaik bedelini öder veya poliçeyi kabul eder veya satıcıya hitaben bono düzenler,
- 2- Vesaiki bankadan alır,
- 3- Malı gümrükten çeker.

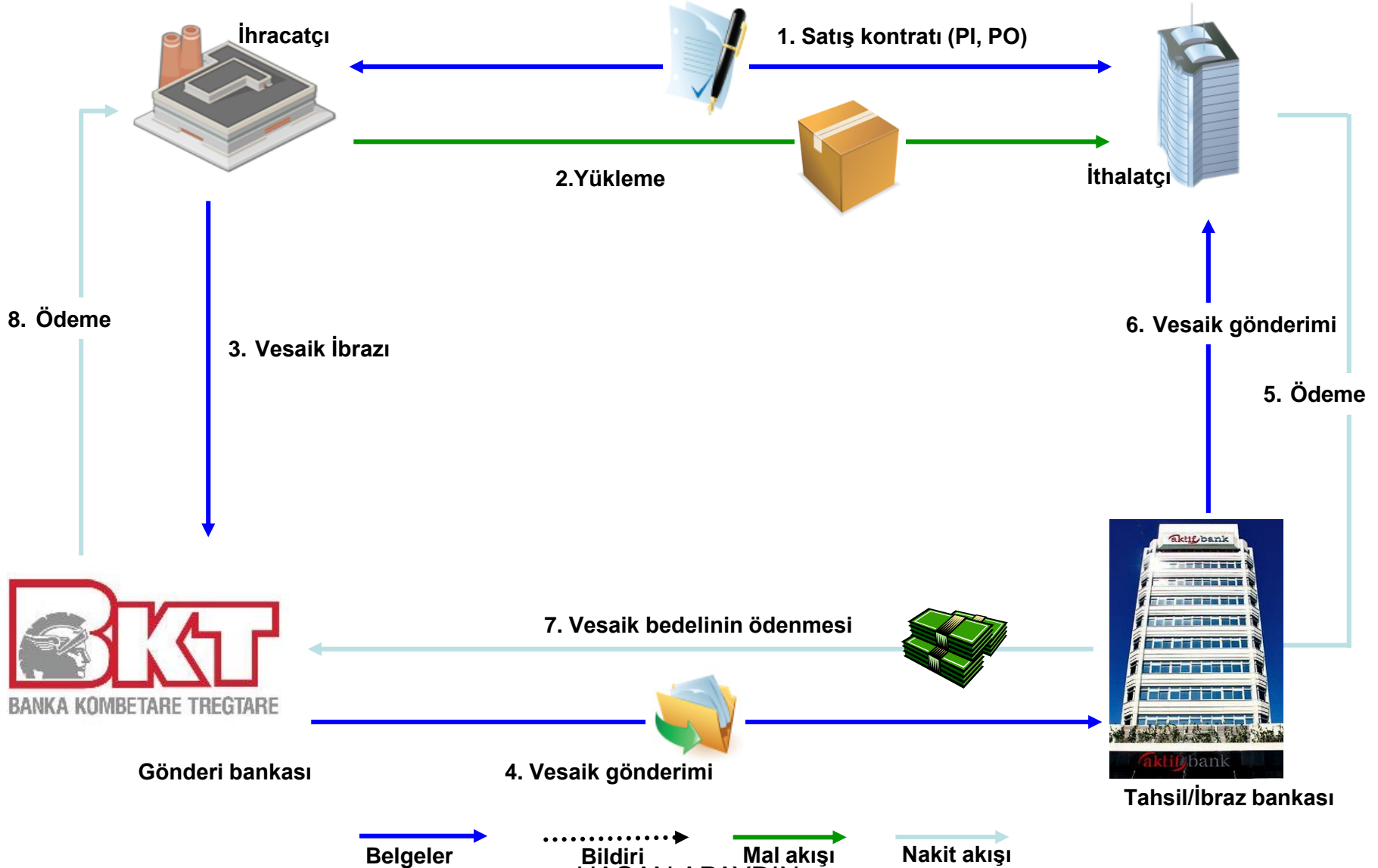
VESAİK MUKABİLİ - KULLANMA NEDENLERİ?

- İthalatçının ödeme gücü ve ödeme isteğinden çok az şüphe duyulduğunda veya hiç duyulmadığında,
- İthalatçının ülkesindeki politik, ekonomik ve yasal çevrenin sağlam ve istikrarlı olması,
- İthalatçı ülkesinde yurtdışına döviz çıkışı kısıtlaması uygulanması ihtimalinin az olması,
- Belgelerin yönetimi ve işleme alınması konusunda banka sisteminin kullanılmasının yasal veya mevzuat olarak gerekmesi,

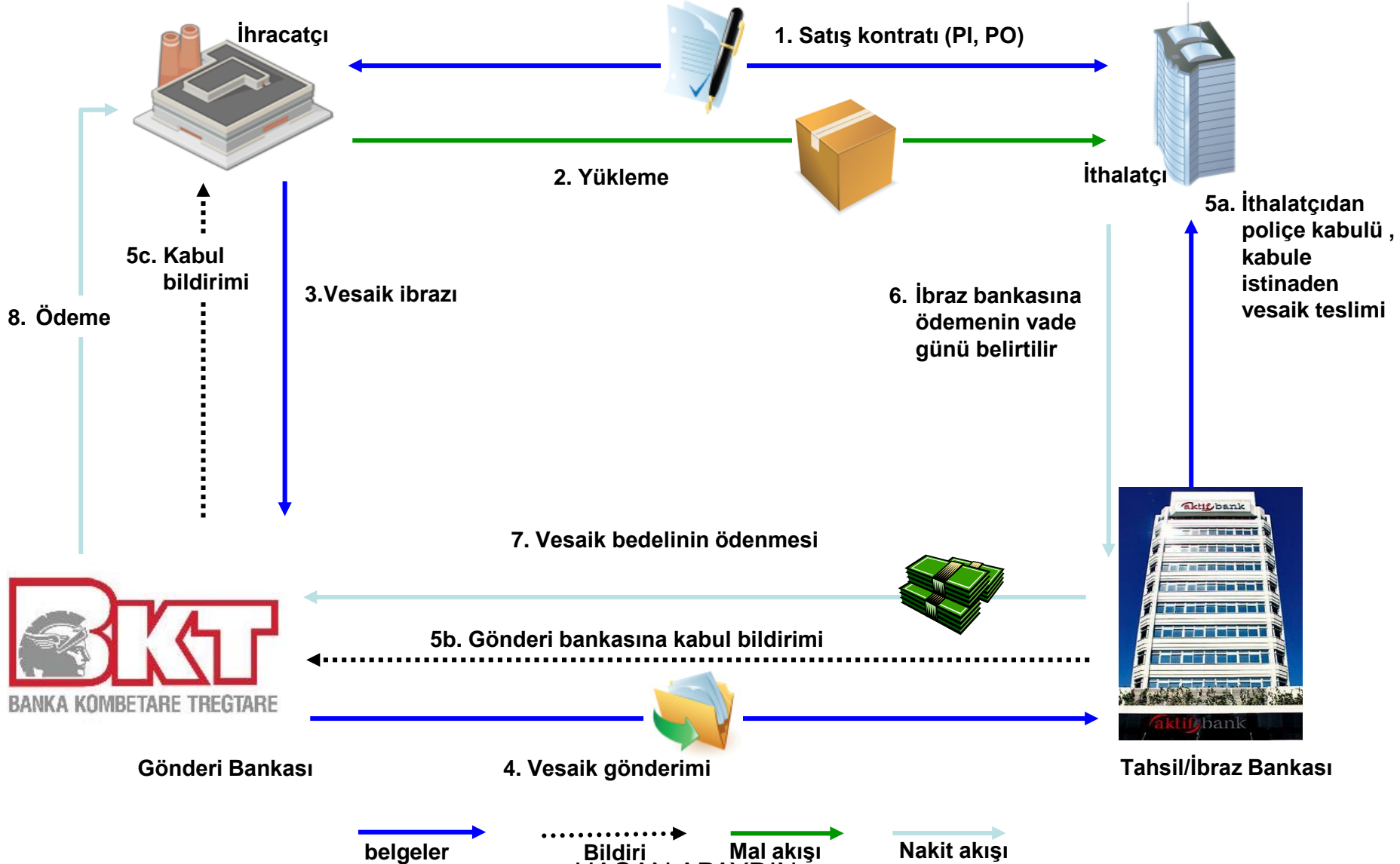
VESAİK MUKABİLİ ÖDEME İKİ TÜRÜDÜR...

Ödeme Karşılığı Belgelerin Teslimi

Kabul Karşılığı Belgelerin Teslimi

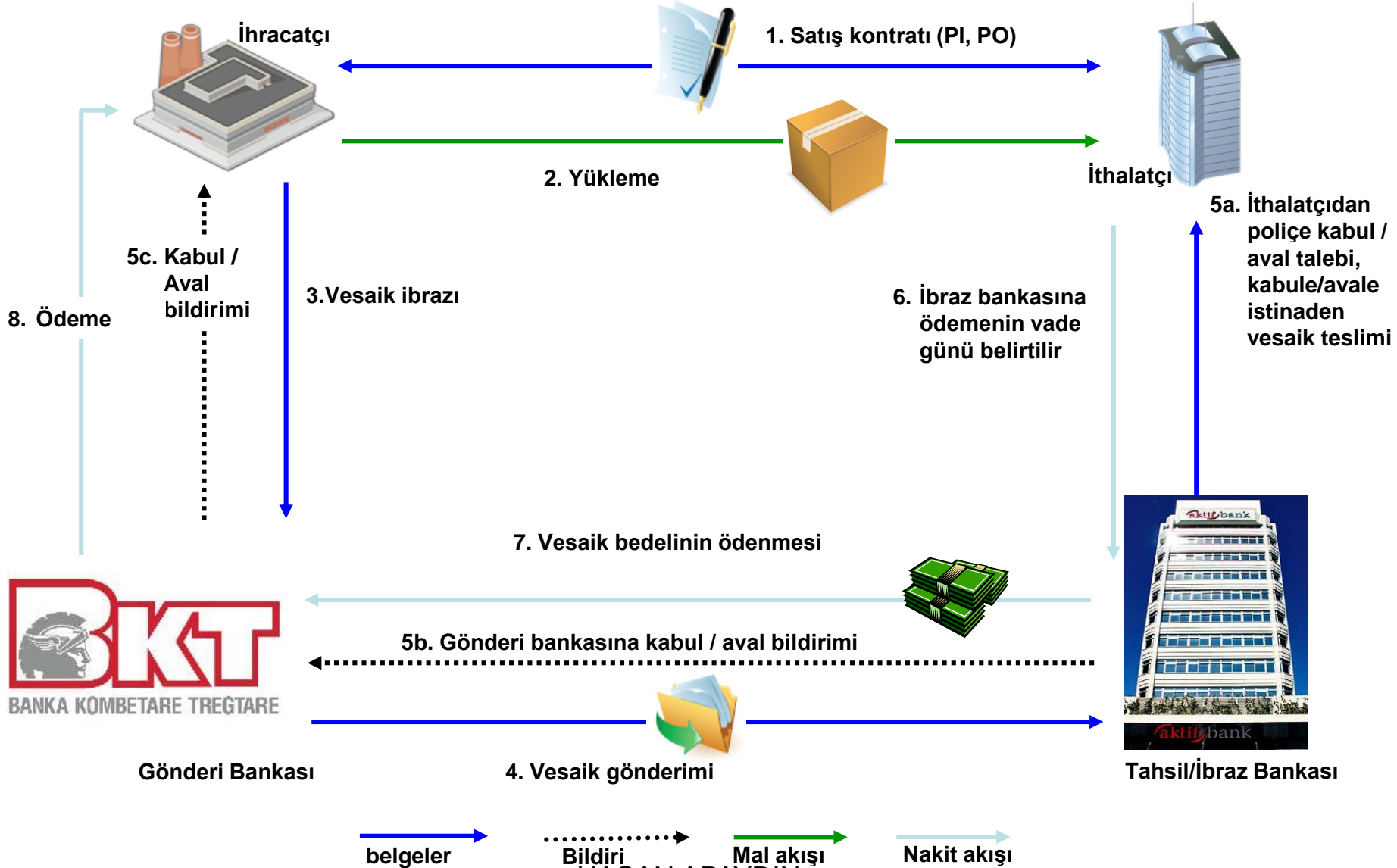
Gönderi Bankası

4. Vesaik gönderimi

Tahsil/İbraz Bankası

Aval Karşılığı Belgelerin Teslimi

Gönderi Bankası

4. Vesaik gönderimi

Tahsil/İbraz Bankası

URC522 KURALLARINA GENEL BİR BAKIŞ:

➤ ICC- Uniform Rules for Collections, ICC Publication no.522 (URC522),

✓ 1 Ocak 1996 tarihinden bu yana yürürlüktedir,

✓ ICC (Milletlerarası Ticaret Odası)'nın yayınladığı kurallardır.

URC522 KURALLARINA GENEL BİR BAKIŞ:

- ✓ Sözleşme kurallarıdır, kanun değildir, ancak bu kurallara aykırı davranılması ihtilaf halinde davanın aykırı davranan aleyhinde sonuçlanmasına sebep olabilir !!!
- ✓ URC522 kuralları TAHSİL TALİMATINDA BELİRTİLDİĞİNDE aksi anlaşmaya varılmadıkça veya yerel yasa veya mevzuata aykırı olmadığı sürece tüm tahsil işlemlerine uygulanır.

VESAİK MUKABİLİ İŞLEMLERDE TARAFLAR:

Satıcı/ihracatçı/ (Principal):

Tahsili ve talimatını bankaya veren taraftır.

Uygulamada “drawer” adını da almaktadır.

Gönderi bankası (Remitting bank):

Tahsili işleme alan ve satıcının talimatına göre hareket eden taraftır.

VESAİK MUKABİLİ İŞLEMLERDE TARAFLAR:

- Alıcının bankası/tahsil/ibraz bankası (Collecting/Presenting bank):

Satıcının tahsil talimatında belirtilen alıcının bankasıdır.

Satıcı bir banka belirtmemişse gönderi bankası kendi yargısıyla alıcının ülkesindeki kendi ofis/şubesini veya muhabir bankasını tahsil bankası olarak görevlendirebilir.

- Alıcı/ithalatçı (Drawee),

VESAİK MUKABİLİ İŞLEMLERDE BANKALAR

URC522'ye göre:

- Bankaların bir tahsili veya onunla ilgili bir talimatı işleme alma zorunluluğu yoktur. (URC522, Madde 1.b)

- Fakat işleme almayacaksa talimat aldığı tarafa gecikmeksizin bilgi vermelidir. (URC522, Madde 1. c)

Bu durumda vesaiki iade edebilir.

TARAFLAR için TAVSİYELER ve KONTROL LİSTESİ :

SATICI İÇİN:

➤ Gönderi bankasına açık ve tam talimatlar vermek:

✓ Örneğin:

TALİMATTA:

- Tahsilin ICC-URC522 kurallarına tabi olduğunun belirtilmesi,
- Vesaikin alıcıya nasıl teslim edileceğinin belirtilmesi:

Örneğin:

- Görüldüğünde ödeme (at sight) karşılığı ise:

Belgelerde vadeli bir poliçe yer almamalı,

- Kabul veya bono kabulü (Against acceptance) karşılığı ise:

Poliçeye veya bonoya alıcının bankası tarafından aval verilecek mi?

İlgili ülkenin kanunlarının avala izin verip vermediği önceden araştırılmalı,

Alıcının bankası aval vermek istemeyebilir veya alıcının bankasında kredi limiti olmayabilir !!! (URC 522...maddesine göre bankalar)

Poliçe kabul edilmediğinde veya kabul edildiği halde vadede ödenmediğinde protesto ettirilecek mi?

Alıcının bankası protesto talimatını işleme almayabilir !!! (URC 522, madde ....)

Alıcının ülkesinde protesto kabul edilmeyebilir !!!

- Belgelerin ad ve sayısının tahsil talimatında belirtilmesi:
- ✓ İbraz edilen belgelerle talimatta belirtilenlerin uyumlu olması,
- Alıcının bankasının ad, adres, telefon, faks numarası, SWIFT kodunun tam ve eksiksiz olarak belirtilmesi,
- ✓ Banka ad ve adresinin alıcının adresinden farklı olduğunun kontrolü !!!

- ✓ Tercihen, alıcının hesabının olduğu Őube yerine dış ticaret departmanına gönderilmesi !!!
- Alıcının ad, adres, telefon, faks numarası ve kontakt kiŐilerinin tam ve eksiksiz olarak belirtilmesi,
- ✓ Vesaikin varır varmaz alıcıya gecikmeksizin bildirilmesi açısından önemlidir. (URC522, ...maddesine gr bankalar belgelerden detayları belirlemezler veya kendilerine talimat çıkarmazlar)
- Uniform Rules for Collections, ICC Publication No. 522 (URC522) kurallarına vakıf olunması ve bu kurallara uygun davranılması,

TARAFLAR için TAVSİYELER ve KONTROL LİSTESİ:

ALICI İÇİN:

- 1- Ticari anlaşmaya uygun davranmak,
- 2- Ödemenin veya kabulün gecikmeksizin yapılması,
- 3- Uniform Rules for Collections, ICC Publication no. 522 (URC522) kurallarına vakıf olunması ve bu kurallara uygun davranılması,

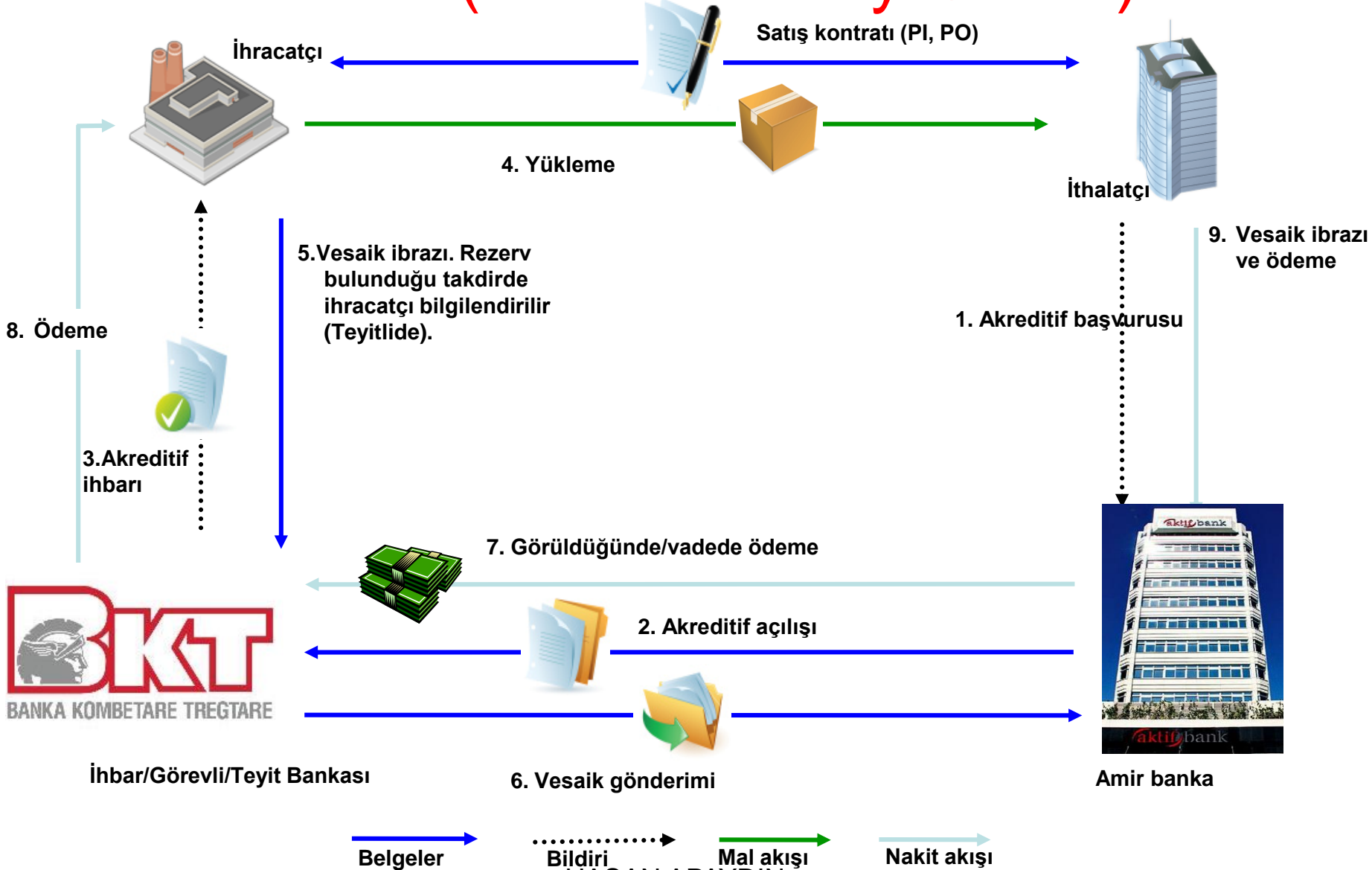
Akreditif (Documentary Credit)

AKREDİTİF = GÜVEN

- İthalatçının isteği üzerine ihracatçıya ödemenin gerçekleşmesi için banka tarafından verilen şartlı bir ödeme taahhüdüdür.
- Akreditif şartlarına uygun vesaik ibraz edildiğinde ödemenin gerçekleşeceği garanti edilir.
- İthalatçı malların sahipliğini edinebilmek için vesaik bedelini ödemek zorundadır.

Akreditif (Documentary Credit)

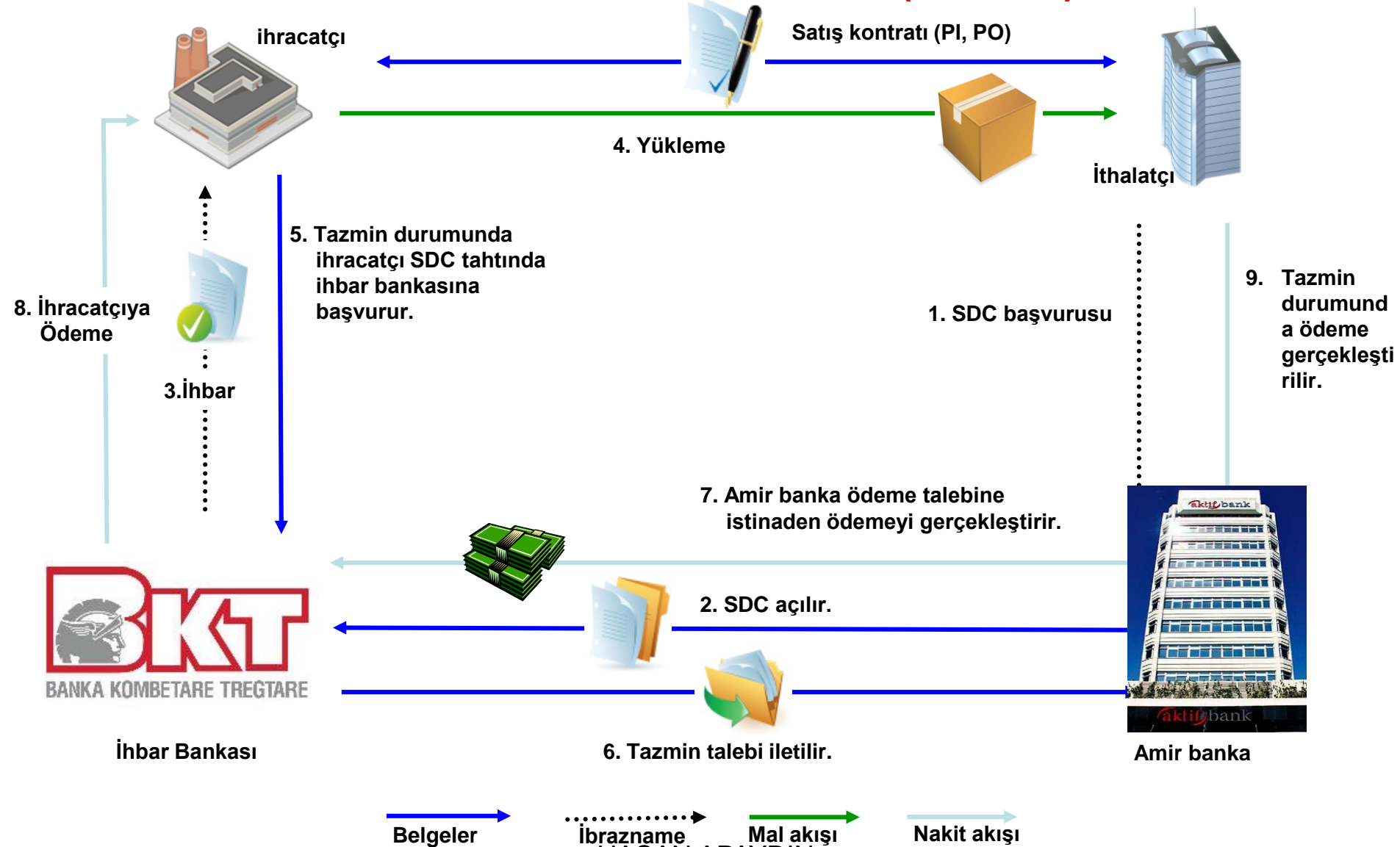

Ödeme Şekillerine Göre Risk Merdiveni

Teminat Akreditifi (SDC)

Garanti / Teminat Mektubu

KURALLAR- TARAFLAR

- **URDG 758**
- **Amir / Talimat veren taraf (Asıl taraf değil),**
- **Garantör (asıl taraf),**
- **Lehtar / Muhatap (asıl taraf),**
- **İhbar bankası (asıl taraf değil),**

Sık Kullanılan Garanti türleri

Direkt Garanti İşlemleri (Ödeme Garantisi Akışı)

Direkt garantiler:

- Müşterimizin talebiyle direk olarak lehdara açılan garantilerdir.

Kontrgaranti İşlemleri

(Ödeme Garantisi için Kontrgaranti Akışı)

Kontrgarantiler:

- Yurtdışında mukim olan taraf (garantinin lehdarı) kendi ülkesindeki bir bankanın aracılığını (güvencesini) talep edebilir. Bu durumda bankamızın diğer bankaya açtığı garanti "kontrgaranti" olarak adlandırılır. Lehdarın bankası, bankamızın riskini alarak lehdara teminat mektubunu düzenliyor olacaktır.